7/926 -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI :B.02.0.006/01-87 14/1/2000 558

KONU :Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :3 Ocak 2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/926-2841/7184 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Ali Rahmi BEYRELİ tarafından tevcih edilen ve tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/926-2841 esas sayılı soru önergesine ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 13 Ocak 2000 tarih ve 243 sayılı cevabi yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yüksel YALOVA
Devlet Bakanı

EKLER :
EK- 1Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Yazısı

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/926 -4-

459

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI :B.02.ÖİB.0.10.00/ 243
KONU:Yazılı soru önergesi.

13 OCAK 2000

DEVLET BAKANLIĞI'NA
(Sn. Yüksel YALOVA)

İlgi: TBMM'nin 03.01.2000 tarih ve A.01.0.10.00.02-7/926-2841/7184 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli'nin Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'in uyguladığı fiyat politikasına ilişkin yazılı soru önergesine verilecek cevaba esas teşkil edecek bilgi notu ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Uğur BAYAR
Başkan

EK: 1 Bilgi notu

87
13.1.2000

560

Sn.Ali Rahmi BEYRELİ
Bursa Milletvekili

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'nin uyguladığı fiyat politikasına ilişkin soru önergesine verilen cevaplar.

SORU: Sac malzemesi Türk Ulusal Sanayii'nin bir çok sektörünün temel girdilerinden birisidir. Özellikle Kobiler diye adlandırılan Küçük ve Orta Ölçekli sanayi kuruluşları için Türk sac'ının niteliği, kalitesi ve fiyatı çok önemlidir. Örneğin Otomotiv Sektörü'nde yer alan Ana ve Yan Sanayii'nin gelişmesinde, ihracata yönelmesinde, yerlileştirme çalışmalarında, ihracatta rekabetçi olabilmesinde sac en önemli unsurlardan biridir. Bu hususlar tüm kamuoyunun bilgisi dahilinde iken ülkemizde sac üretimi konusunda tekel konumunda olan Ereğli Demir çelik Fabrikalarının son yıllardaki bazı fiyat politikaları sanayimizi olumsuz etkilemektedir.

Örneğin, sac fiyatları son yapılan Amerikan Doları bazında artışla 31.12.1998'den bu yana Türk Lirası bazınsa;

- CR-CRS saclarda % 96.4
- HRP saclarda %115
- LR saclarda %118.8

oranında artış rakamına ulaşmıştır.

1. Türk ekonomisinin bir parçası olan bir Türk firmasında Amerikan Doları bazında fiyat uygulamasının gerekçesi nedir.?
2. Hükümetin %54 enflasyon hedefi koyduğu ve buna ulaşmak için çaba gösterdiği bir ortamda %118 zam ne anlama gelmektedir.?
3. Hükümetin açıkladığı 2000 yılı enflasyon rakamı %25 olduğuna göre, Türk Sanayii sac fiyatlarıyla ilgili yıllık planlarına hangi rakama göre yapmalıdır?
4. Hükümetin açıkladığı enflasyon oranına güvenerek ve bunu baz alarak Yan Sanayicilerine bu oranda zammı (üstelik %90 verimlilik hesabıyla) veren Otomotiv Ana Sanayilerine verilebilecek yanıt ne olmalıdır?
5. Ereğli zammı ve enflasyon arasında sıkışmış Yan Sanayiler sizce ne yapmalıdır?
6. Bu fiyat politikası sanayimizi ithal saca yönlendirmez mi? Bu politikanın Türk Demir Çelik Sanayii üzerindeki orta ve uzun vadeli etkileri ne olabilir?

CEVAPLAR

Dünyada yassı çelik fiyatları, arz-talep durumuna bağlı olarak değişmekte ve ticari engeller azaldıkça fiyat değişmeleri hem daha hızlı olmakta hem de tahmini güçleştiren etkenler artmaktadır. ERDEMİR'de siparişe göre üretim yapan ve girdilerin büyük bölümünde dışarıya bağımlı bir kuruluş olarak, özellikle gümrük duvarlarının ortadan kalkmasından sonra Pazar ekonomisi kuralları içerisinde tamamen pazarın gereklerine uygun bir fiyat politikası izlemek durumunda kalmıştır.

Son bir yılı aşkın süre içerisinde, Dünyada ve globalleşen Dünyanın bir parçası olan ülkemizde, yassı çelik sektöründe önemli gelişmeler yaşanmıştır. Dünya çelik pazarları 1999 yılına Asya Krizi'nin ağırlaşan etkileriyle girmiş ve Rusya'yı da içine alarak Latin Amerika ülkelerini de tehdit ederek olumsuz gelişmelere yol açmıştır. Ulusal pazarların devalüasyonuyla ihraç pazarlarında önemli bir rekabet avantajı elde eden Uzakdoğu ve Güneydoğu Asya'nın dünya çelik üretiminde önemli paya sahip ülkeleri yoğun olarak ihracata başlamışlar ve yassı çelik fiyatlarının çok büyük ölçüde düşmesine neden olmuşlardır. Nitekim 1998 yılının son ayında Avrupa fiyatları o güne kadar hiç görülmemiş bir seviyeye gerilemiş, 1998 yılı başında 324 $/ton olan (önergedeki HRP ve LR sacların dahil olduğu) sıcak ürünlerin fiyatı 190 $/ton'a, yine aynı tarihte 408 $/ton olan (önergedeki CR-CRS sacların dahil olduğu) soğuk ürünlerin fiyatı 293 $/ton'a düşmüştür. Global ekonomik krizin ülkemizdeki yassı çelik kullanıcısı sektörlerde de hissedilmesiyle birlikte yaşanan talep daralması, yurt içi pazarda yaşanan rekabeti ağırlaştırmış ve ERDEMİR 1999 yılına çok az bir sipariş düzeyiyle ve sıcak üründe 210 $/ton, soğuk üründe 310 $/ton gibi, kuruluşundan bu yana saptadığı en düşük fiyatlarla girmek zorunda kalmıştır.

1999 yılının II. Çeyreğinden itibaren özellikle Uzakdoğu'da iç talebin canlanmasıyla fiyatlardaki düşme de durmuş, önce sıcak ürünlerde sonra da soğuk ürünlerde fiyatlar yükselme trendine girmiştir. ERDEMİR'de dünya fiyatlarındaki gelişmeye ve iç talebe bağlı olarak fiyatlarını kademeli olarak artırmıştır. 1999 yılı sonu itibariyle Avrupa fiyatları sıcak üründe yıllık % 58 artışla 300 $/ton'a, soğuk üründe ise % 57, soğuk üründe ise % 33 artışla 390 $/ton'a yükselmiştir. ERDEMİR fiyatları da paralel olarak sıcak üründe % 57, soğuk üründe % 32 yıllık artışla ancak 1998 yılı başındaki normal seviyelerine yaklaşmıştır.

Gelişen ülkemizin ihtiyaçlarına ve özellikle Önergeye konu Otomotiv Ana ve Yan Sanayilerinin beklentilerine göre büyük bir yatırım hamlesine girişen ERDEMİR'in, gerek bu yatırımların finansmanında gerekse üretimini sürdürmek için hammadde temininde büyük ölçüde yurt dışı kaynakları kullanma gereksiniminde olması, satış fiyatları ve şartlarının tespitinde global pazar koşullarına göre hareket etmeyi zorunlu kılmaktadır. Nitekim maliyet girdileri büyük oranda ithal kaynaklı olan diğer kuruluşlar gibi, Şirketimiz de yaklaşık iki yıldır fiyatlarını döviz bazında belirlemektedir. Ayrıca, 1999 yılı içerisinde başlatılan uygulamayla, müşterilerinin siparişlerini verdikleri tarihten teslimata kadar hiçbir şekilde fiyatlarındaki artıştan etkilenmemeleri sağlanmış, böylece fiyat değişiklikleri sırasında meydana gelebilecek spekülatif hareketlerin önüne geçildiği gibi, özellikle ürünleri hammadde olarak kullanan ve yoğun olarak ihracata çalışan yerli sanayinin plan ve programlarını daha sağlıklı olarak yapmaları temin edilmiştir.

Diğer yandan, şirketin tüm kapasite artırma gayretlerine rağmen, yassı çelik üretimi, ülke tüketimini karşılayamamakta ve yılda 3 milyon tona yakın bir miktar mecburen ithal edilmektedir. Bu ithalatda hiçbir kısıtlamaya ve vergiye tabi olmadan serbestçe yapılabilmektedir.

562

Sonuç olarak, bir dünya Şirketi olan ERDEMİR'in izlemekte olduğu fiyat politikası global pazar şartlarının ülkemize yansımasından öte bir şey değildir. 1999 yılına girerken tüm dünyada yaşanan olumsuz gelişmelerin neticesinde gelinen istisnai bir fiyat düzeyinin yıl içindeki fiyat artışları için esas alınmaması gerekmekte ve fiyatların henüz geçmiş yıllardaki normal fiyat düzeyine bile ulaşmamış olduğu bilinmektedir.